

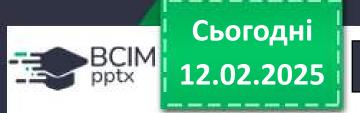

Повні й короткі форми прикметників

Мета: познайомити із повними та короткими формами прикметників, учити визначати відмінок повних прикметників, знаходити прикметники в реченні, визначати стягнену та нестягнену форму повних прикметників; розуміти роль прикметників у досягненні точності й виразності мовлення; розвивати навички доречного вживання прикметників у власному мовленні; вчити розв'язувати тестові завдання на відповідність; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Очікувані результати: учень/учениця розрізняє повні та короткі прикметники, визначає відмінок прикметника; знаходить прикметники в реченні; визначає стягнену та нестягнену форму повних прикметників; розуміє роль прикметників у досягненні точності й виразності мовлення; доречно вживає прикметники в діалогічному мовленні.

Всі сідайте тихо, діти, Домовляймось не шуміти, На уроці не дрімати, А старанно працювати.

Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці говоритимемо про форми прикметників.
Розберемося, де доречно використовувати повну нестягнену форму.

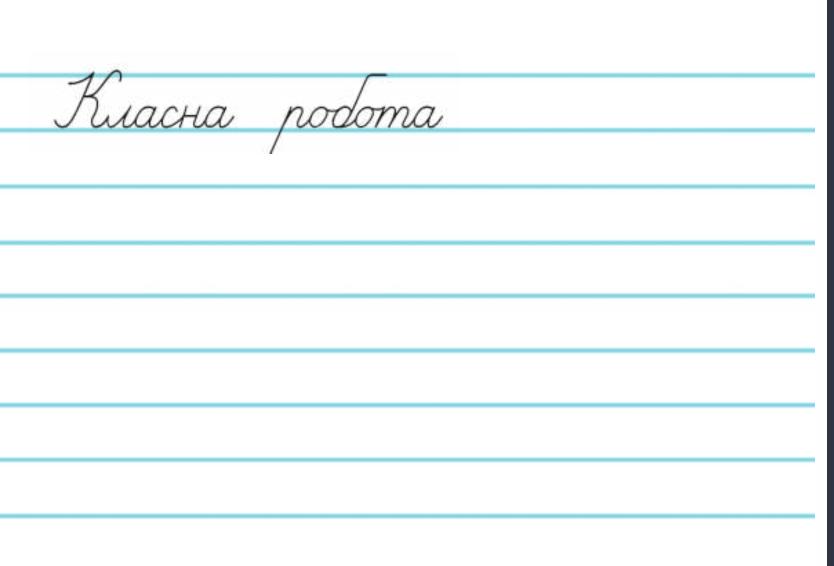

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Пригадуємо. Шукаємо відповіді на запитання

• Що таке художній стиль?

• Які є форми прикметників?

• У текстах яких стилів використовують повні і короткі форми прикметників?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Випишіть із речень прикметники, визначте відмінки, виділіть і позначте закінчення. Висловіть припущення, за якою ознакою прикметники поділяють на повні і короткі форми

Підручник. Вправа

306

_{Підручник.} Сторінка

|1. Зеленеє жито, зелене, хорошії гості у мене. [|] Зеленеє жито ще й овес, тут зібрався рід наші Гувесь. 2. То чорна хмара наступає, то дрібен¦ дощик накрапає. З. Нічка розсипала зіроньки і Іяснії. 4. Прощай, дівчинонько, серце коханеє,¦ прощайте кучері, личко рум'янеє. 5. Ой зійди, І зійди, ясен місяцю (Нар. творчість). 6. За синєє¦ небо, за жовте колосся боротися треба, щоб! краще жилося (Ф. Тишко). 7. Зоре моя вечірняя, зійди над горою (7і. Шевченко).

128

Перевір себе

Підручник. Вправа

306

підручник. Сторінка

128

Зеленеє Зелене I Хорош<mark>ії</mark> Чорна Дрібен [|] Яснії Коханеє Рум'янеє Ясен Синее Жовте Вечірняя

IЗеленеє − Н.в. Зелене – Н.в. Хорошії – Н.в. I Чорна — Н.в. Дрібен – Н.в. . į Яснії – Зн.в. I Коханеє − Н.в. Рум'янеє – Н.в. , Ясен — Н.в. ¹ Синєє — Зн.в. Жовте – Зн.в. Вечірняя – Н.в.

Розгляньте таблицю. Розкажіть про форми прикметників

ПОВНІ Й КОРОТКІ ФОРМИ ПРИКМЕТНИКІВ

В українській мові якісні прикметники мають повні та короткі форми. За всіма відмінками змінюються лише повні форми.

Коротку та повну нестягнену форми використовують лише в художньому (здебільшого в поезії) та розмовному стилях

мовлення.

Прикметники повної стягненої форми змінюються за родами, числами та відмінками: ясний, ясна, ясне, ясні, ясної, ясних; дрібна, дрібний, дрібне, дрібні, дрібну, дрібним.

Прикметники повної нестягненої форми властиві лише жіночому й середньому родам у формі називного і знахідного відмінків однини і множини: ясноє, яснеє, яснії; дрібная, дрібнеє.

Коротка форма прикметника також обмежена: її виявляємо лише в називному і знахідному відмінках чоловічого роду. Наприклад: *ясен,* дрібен.

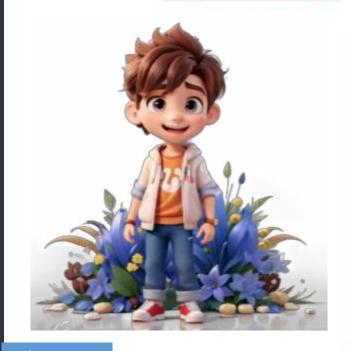
Підручник. Вправа

307

Підручник. Сторінка 128-129

Визначте короткі й повні форми прикметників. У повних прикметників визначте стягнену й нестягнену форми. Доберіть спільнокореневі слова до виділеного. Яке фонетичне явище відбувається?

Підручник. Вправа

308

Підручник.

1. Без вірного друга великая туга. 2. Молодії чумаченьки, верніться додому. З. Пливе човен води повен. 4. А в мого коня золотая грива, золотая грива, срібнії копита. 5. Ой не чорная хмара налітала, Не буйнії вітри війнули... (Нар. творчість). 6. Там яснії зорі і тихії єднаються в дивній розмові (Леся Українка).

Перевір себе

підручник. Вправа

308

підручник. **Сторінка**

Великая – повна нестягнена форма. Молодії – повна нестягнена форма. Повен – коротка форма. Золотая – повна нестягнена форма. Срібнії – повна нестягнена форма. Чорная – повна нестягнена форма. Буйнії – повна нестягнена форма. Яснії – повна нестягнена форма. Тихії – повна нестягнена форма.

Чумаченьки – чумак, чумакувати.

Щоденні 5

Щоденні 5

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота зі	
словами	
Письмо для себе	

підручник. Вправа

309

_{Підручник.} Сторінка

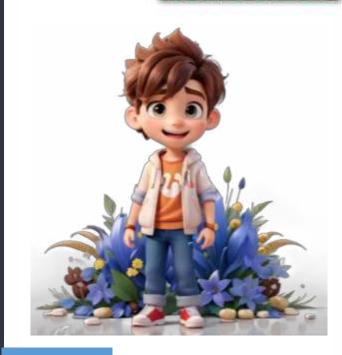
129

Виберіть одну з наведених у дужках форм. Обґрунтуйте доцільність вибору

1. Гей, брати! В кого серце (чистеє, чисте), руки (сильнії, 📗 сильні), думка (чесная, чесна), — прокидайтеся! Сійте в головах думи (вольнії, вільні)... Сійте! (І. Франко). 2. радина (П. (Чисте, чистеє) довкілля — запорука здоров'я людини. 3. В Україні тривають військові навчання «(Чисте, чистеє) небо-2022», у ході яких Україна спільно з іншими країнами відпрацьовує різнопланові повітряні маневри. 4. (Сильні, сильнії) дієслова (die starken Verben) — найскладніші дієслова в німецькій мові. 5. 12 серпня велозаїздом «(Вільні, вільнії) люди» |Мукачеві відзначать День молоді (3 інтернету).

Перевір себе

підручник. Вправа 309

_{Підручник.} Сторінка

1. Гей, брати! В кого серце **чистеє**, руки **сильнії**, думка **чесная**, — прокидайтеся! Сійте в головах думи **вольнії**... |Сійте! (І. Франко). 2. **Чисте** довкілля — запорука Іздоров'я людини. З. В Україні тривають військові навчання «**Чисте** небо-2022», у ході яких Україна спільно з іншими країнами відпрацьовує різнопланові повітряні маневри. 4. **Сильні** дієслова (die starken) Verben) — найскладніші дієслова в німецькій мові. 5. 12 серпня велозаїздом «Вільні люди» в Мукачеві відзначать День молоді (3 інтернету).

Доберіть за зразком усі можливі форми прикметників

Зразок. Славний — славен, славная, славнеє, славнії.

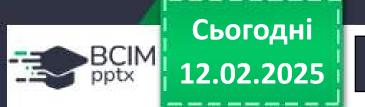
Дрібний, повний, срібний.

підручник. Вправа

310

підручник. Сторінка

Сторінка **130** Дрібний— дрібен, дрібная, дрібнеє, дрібнії. Повний— повен, повная, повнеє, повнії. Срібний— срібен, срібная, срібнеє, срібнії.

Закріплення вивченого

Форма прикметника

Прикметники

1 коротка форма

2 повна стягнена

3 повна нестягнена

А гарна, червона, зелена

Б синії, веселії, повнії

В славен, розумні, рожевая

Г срібен, чесен, ясен

¦1. Г; 2. А; 3. Б.

BCIM pptx

Рефлексія. Вправа «Обмін думками»

- Який вид роботи вам найбільше сподобався?
- Що нового ви дізналися сьогодні на уроці?
- Де можна використати здобуті знання?

Пояснення домашнього завдання

Підручник, с. 161, впр. 325

Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу altinbaeva | m@school55.pp.ua Хай щастить!

